DESCOPERIRI MONETARE ANTICE ȘI BIZANTINE ÎN BIHOR

de

AL. SĂȘIANU

Datele referitoare la descoperirile prezentate mai jos ne-au parvenit după publicarea lucrării cu caracter de repertoriu, *Moneda antică în vestul și nord-vestul României*, apărută în anul 1981. Descoperirile, în număr de 9, cuprind următoarele categorii monetare: 1 monedă dacică, 2 monede grecești (Dyrrachium și Appolonia), 3 monede romane republicane, 1 monedă romană imperială tîrzie și 2 monede bizantine. Dăm în cele ce urmează, în ordine cronologică, lista descoperirilor.

Cetariu (Com. Cetariu)

În perioada interbelică a fost descoperită o monedă dacică de argint. Piesa se păstrează într-o colecție particulară din Oradea.

1. *Tip Mediesul Aurit — faza b* cca. 150 î.e.n.
   K. Pink, 326—330; Preda, p. 298
   G=6,95 g; D=22 mm.

Vintere (com. Holod)

2. Drahmă emisă de orașul Dyrrhachium
   Av. MENISKOS. Vaca cu vițel sugînd, spre dreapta
   Rv. Ilizibil. (tocit).
   Maier, 144?, Ceka, 318?. Pare să fie eponimul monetar Meniskos Archippou. Moneda se păstrează în colecția Muzeului Țării Crișurilor.

Batăr (com. Batăr)

3. Din raza comunei provine o drahmă emisă de Apollonia. Piesa este inedită și se păstrează într-o colecție particulară din Bihor.

https://biblioteca-digitala.ro

1

2

Apateu (com. Nojorid)

Denar roman republican descoperit în urmă cu cîţiva ani în locul „Dealul Popii".

4. *L. Cornelius Scipio Asiaticus*
   Crawford, Roma, 311/1e, 106 î.e.n.
   G=3,77 g; D=19 mm

https://biblioteca-digitala.ro

Tășad (com. Drăgești)

Din campania arheologică a anului 1982 a rezultat și o monedă romană repuplicană.

5. *L. Flaminius Cilo*
Babelon, I/1, Grueber, Italia, 93—92 î.e.n.
G=3,68 g; D=19 mm

Oradea

În anul 1980 în Piața 23 August, cu ocazia unor lucrări edilitare, a fost descoperit un denar roman republican.

6. *D. Iunius Silanus L.f.*
Crawford, Roma, 337/3, 91 î.e.n.
G=3,70 g; D=19 mm

Tîrgușor (com. Cherechiu)

În anul 1916 (?) cu ocazia unor lucrări agricole a fost descoperită o monedă romană de aur, emisă de *Constantin cel Mare,* în valoare de *1 solidus și 1/2* cu o greutate de 5,18—5,20 g.

7. Av. CONSTANTI- NVS PF AVG Bustul împăratului spre dreapta.
Rv. VICTORIA AVG ET CAESS. În exergă S. Victorie înaripată cu doi captivi. (Pl. I/1)

Moneda a fost emisă la *Sirmium* în anul 323 e.n. Este o variantă hibridă cu Av. RIC, VII, p. 473, nr. 37 și Rv. RIC, VII, p. 472, nr. 35.

Poenii de Sus (com. Buntești)

În anul 1979 s-a descoperit un solidus de aur emis de Vasile I Macedoneanul. (Pl. I/2)

8. Av. +IhSXPSREX — REGNANTIUM+

Cristos cu nimb cruciger, îmbrăcat în *stola* și *kolobrion, binecu*vîntînd cu dreapta și ținînd în stînga Evanghelia, șade pe tron în față. Spătarul tronului are formă de liră.

Rv. bASILIOSETCOhSTAhTAЧςς'6'

Două busturi în față. În stînga Vasile, în dreapta Constantin purtînd stemma, țin între ei o lungă cruce patriarhală. Vasile este

https://biblioteca-digitala.ro

îmbrăcat cu *loros* şi *divitision*, iar Constantin cu *chlamis*. Perforată rv. sus.
Cécile Morrison, II, p. 542, tip 3, *Constantinopol*, anii 868—870.

Salonta

Din raza oraşului provine o monedă bizantină de billon.
Manuel I Comnenul
Hendy, p. 118, var. A, Pl. 16/6
Constantinopol — Faza IV

ABREVIERI:

K. Pink = K. Pink, *Die Münzpragüng der Ostkelten und Ihrer Nachbarn*, Budapest, 1939.
Preda = C. Preda, *Monedele geto-dacilor*, Bucureşti, 1973.
Maier = A. Maier, *Die Silberprägung von Apollonia und Dyrrhachion*, *NZ*, I, 1908.
Ceka = H. Ceka, *Questions de numismatique illyrienne*, Tirana, 1972.
Crawford = M. H. Crawford, *Roman Republican Coinage*, Cambridge, 1974.
RIC = ROMAN IMPERIAL COINAGE.
Cécile Morrison = *Catalogue des monnaies byzantines de la Biblioteque Nationale*, Paris, 1970.
Hendy = M. F. Hendy, *Coinage and money in the Byzantine Empire*.

https://biblioteca-digitala.ro